

PHILIPPA
GREGORY

Regina roșie

Traducere din limba engleză
de Anacaona Mîndrilă-Sonetto

POLIROM
2016

William Herbert e omul regelui Edward până-n măduva oaselor, firește. În casa lui, fiul meu, propriul meu fiu, floarea Casei de Lancaster, învață să vorbească despre uzurpator cu respect, să admire așa-zisa frumusețe năucitoare a nevestei lui cu care s-a însurat în pripă, Elizabeth-femeia de rând, și să se roage pentru un moștenitor al casei lor blestemate. Ea e rodnică precum o pisică de grajd, însă în fiecare an reușește să nască doar fete. Se glumește pe socoteala ei, căci se spune că s-a măritat cu el prin farmece și că se trage dintr-un șir lung de femei care se îndeletnicesc cu vrăjitoria. Acum nu poate să zămislească decât mici vrăjitoare, bune de ars pe rug: nu poate să-i dăruiască un prinț și puterile ei vrăjitoarești nu par s-o ajute.

Într-adevăr, poate că dacă ar fi zămislit de timpuriu un fiu, povestea noastră ar fi alta; dar nu zămislesc și încet, dar sigur, necredința faimoasă a taberei York începe să dezbină Casa de York cea plină de aere. Marele lor sfetnic și îndrumător, contele de Warwick, se întoarce împotriva băiețandrului pe care l-a ajutat să urce pe tron, iar al doilea fiu York, George, ducele de Clarence, se întoarce împotriva fratelui pe care l-a înscăunat rege. Cei doi formează o alianță, ca doi trădători.

Pizma, otrava celor din neamul York, curge prin venele lui George așa cum curge sângele lor de mâna a doua. Pe când Warwick se îndepărtează de primul băiat York pe care l-a făcut rege, al doilea băiat York se strecoară tot mai aproape, visând la aceeași favoare, iar Warwick începe să creadă că ar putea juca încă o dată același renghi – de data asta înlocuind un rege fals cu un nou pretendent, fals și el. Warwick o mărită cu George pe fiica lui Isobel și cu mare ușurință, precum șarpele din Grădina Raiului, îl ispitește pe George, ducele de Clarence, să se lepede de cauza fratelui său și să viseze la uzurparea tronului pe care șade uzurpatorul. Uneltitorii îl iau pe sus pe rege, ca și cum acesta ar fi coroana din vârful toiagului

împodobit pentru sărbătoarea de întâi mai, și-l țin prizonier, iar eu îmi spun că mi s-a deschis o cale.

Știu că toți cei din neamul York sunt ambițioși și lipsiți de loialitate încă din leagăn. Dar dezbinarea din sânul casei lor nu poate decât să slujească propria-mi casă. Îmi joc mâna în toiul acestor uneltiri. Când Casa de York a luat totul, a furat și titlul de conte de Richmond al fiului meu și George, ducele de Clarence, și l-a însușit. Îi trimit un mesaj lui George, prin confesorul meu și printr-al lui, și-i făgăduiesc prietenia și loialitatea mea dacă-i redă fiului meu titlul de conte de Richmond. Îi arăt că-mi stă în putere să-i ofer sprijinul casei mele; știe, fără ca eu să mă laud cu asta, cât de mulți oșteni pot aduna. Îi arăt că, dacă-i înapoiază fiului meu titlul, poate să-mi spună simplu care îi e prețul pentru asta, iar eu îl voi sprijini împotriva fratelui său, regele.

Ascund acest lucru de soțul meu și-mi spun că s-a înfăptuit cu iscusință și în mare taină, până când Edward scapă de la prietenul lui prefăcut și de la fratele lui prefăcut și se întoarce la Londra, iar atunci e clar că am căzut în dizgrația curții York. Titlul de conte de Wiltshire ar fi trebuit să-i revină soțului meu, dar regele Edward sare peste el și-l onorează în schimb pe fratele lui mai mic, John, care devine conte de Wiltshire pentru loialitatea-i plină de fală față de Edward. Se pare că nu ne e dat să creștem în însemnătate sub domnia noului rege. Suntem trecuți cu vederea, dar nu ne numărăm printre favoriți. E o nedreptate, însă nu ne putem împotrivi. Soțul meu va fi doar „sir” și atât până la sfârșitul vieții. Nu-mi poate oferi alt titlu în afara celui de „lady”. Nu voi fi niciodată contesă. El nu spune nimic, dar tăcerea lui mă face să bănuiesc că a auzit de oferta băgăreată de prietenie pe care i-am făcut-o lui George de Clarence și mă învinovățește de lipsă de credință față de el și față de regele Edward, și are într-adevăr dreptate.

Dar apoi – cine ar fi putut să prevadă? – totul se schimbă din nou. Regina Margareta, scumpa noastră regină Margareta, disperată în exilul ei în Franța, rămasă fără bani și pierdută fără oșteni, încheie o alianță cu șarpele de Warwick, vechiul ei dușman, cel mai mare potrivnic al nostru pe vremuri. În mod uimitor, îl lasă pe scumpul ei fiu Edward, prințul de Wales, să se însoare cu Anne, fiica mai mică a lui Warwick, și cei doi părinți hotărăsc să năvălească împreună asupra Angliei, ca să le ofere tinerilor o baie de sânge drept lună de miere și să-i așeze pe fiul Casei de Lancaster și pe fiica lui Warwick pe tronul Angliei.

Sfârșitul Casei de York se apropie cu iuțeala apusului de soare. Warwick și George debarcă împreună și pornesc în marș spre miazănoapte. William Herbert își cheamă oștenii să i se alătore regelui, dar înainte să se poată întâlni cu grosul armatei York, Herbert zărește dușmanul în apropiere de Banbury, la Edgecote Hill. Nu și-a făcut decât datoria în ziua aceea, când l-a luat pe fiul meu cu el, însă nu-l voi ierta niciodată. Așa cum ar trebui să facă un nobil, și-a luat pupilul la bătălie ca să-l lase să guste violența și să-i ofere o lecție de luptă adevărată, așa cum ar fi trebuit, așa cum ar fi trebuit; dar e vorba de fiul meu, scumpul meu fiu, singurul meu fiu. Mai rău chiar – nu pot îndura să mă gândesc la asta, însă e adevărat –, fiul meu și-a îmbrăcat pentru prima oară armura, a luat pentru prima oară o lance în mână și apoi a ieșit să lupte pentru York, împotriva unei oștiri Lancaster. A luptat pentru dușmanul nostru, alături de dușmanul nostru, împotriva casei noastre!

Încleștarea s-a încheiat iute, așa cum e câteodată voia Domnului în bătălii. Trupele York au fost depășite de puterea dușmanului și Warwick a luat prizonieri din belșug, până și pe William Herbert însuși. Pătat deja de sânge, deja trădător, Warwick n-a adăugat la crimele sale nesiguranța: a pus ca Herbert să fie decapitat pe loc și tutorele

fiului meu a murit în ziua aceea, poate sub ochii fiului meu.

Mă bucur. Nu mi-a fost milă de el nici o clipă. Mi-a luat fiul și pe urmă l-a crescut atât de bine încât Henry a ajuns să-l iubească întocmai ca pe un tată. Nu l-am iertat nici pentru una, nici pentru cealaltă și m-am bucurat să aflu că a murit.

— Trebuie să-l luăm pe Henry acasă, îi spun lui sir Henry, soțul meu, când veștile încep să ajungă la noi în crâmpoie de bârfă și valuri de zvonuri. Dumnezeu știe unde e! Dacă l-a luat Warwick, de bună seamă că-l va ține la adăpost; dar dacă ar fi fost la el, ne-ar fi trimis negreșit vorbă, nu? Poate că băiatul meu se ascunde sau poate că e rănit...

Mă intrerup. Restul cuvintelor mele, „poate că a murit”, e tot atât de limpede ca dacă ar fi fost scris în aerul dintre noi.

— Vom primi vești în curând, răspunde liniștit soțul meu. Poți fi incredințată că dacă ar fi mort sau rănit am fi aflat îndată. Vezi doar, vestea morții lui Herbert am primit-o repede.

— Trebuie să-l aducem pe Henry acasă! repet.

— Mă duc eu. Nu poți veni cu mine, drumurile vor fi pline de oșteni care fug după bătălie și de alții porniți pe jaf. Warwick a adus din nou primejdia și frământările în Anglia lui York. Dumnezeu știe cum se vor sfârși toate astea! Va trebui să rămâi aici. Va trebui chiar să-ți las o gardă mai mare, ca să fii pregătită dacă trec pe-aici cetele înarmate.

— Dar fiul meu...

— Herbert i-a spus fără îndoială ce să facă dacă bătălia merge prost pentru ei. A numit fără îndoială pe cineva să aibă grijă de el. Mă voi duce mai întâi la lady Herbert, să văd ce vești are ea, și pe urmă la Edgecote. Ai încredere în mine că-ți voi găsi băiatul.

— Iar când îl găsești, adu-l aici!

El șovăie.

— Depinde cine va fi noul lui tutore. Nu putem să-l luăm pur și simplu.

— Dar cine va hotărî acest lucru acum? Dacă York e învins?

— Lancaster, bănuiesc, zice el zâmbind. Ați obținut victoria, îți amintești? Casa voastră va hotărî acum totul. Warwick îl va așeza pe regele Henric înapoi pe tron, întocmai cum l-a dat jos; pe urmă îmi închipui că Warwick va cârmui țara până când prințul ajunge la majorat, poate chiar și după aceea.

— Am învins? întreb nesigură.

Când fiul meu e dispărut și tutorele lui mort, nu am sentimentul victoriei, ci mai degrabă pe acela al primejdiei.

— Am învins, repetă soțul meu fără pic de bucurie în glas. Mă rog, Lancaster a învins și, pe cât se pare, asta ne cuprinde iarăși și pe noi.

Chiar în dimineața când soțul meu cel prevăzător e gata de plecare, primim o scrisoare și recunoaștem amândoi scrisul neîngrijit al lui Jasper.

Băiatul nostru e cu mine; l-am găsit în siguranță la lady Herbert, alături de familia răposatului ei soț. Îl voi aduce la Londra, ca să se înfățișeze dinaintea regelui. Veniți și voi acolo, să ne întâlnim – cu regele nostru din nou pe tronul lui – la curte? Anglia e din nou a noastră, rugăciunile tale au fost ascultate, slavă Domnului.

E ca un vis, un vis la fel de viu precum acelea pe care le aveam în copilărie, când mă rugam până aveam viziuni. Plutim în jos pe Tamisa în barja Stafford, văslașii ținând aceeași măsură cu răpăitul infundat al tobei, și băiatul meu privește oamenii adunați pe malul fluviului, care strigă urale când ne văd flamurile fluturând și-mi zăresc băiatul la prova, un prinț în așteptare. Trecem pe lângă Abația Westminster și mă uit la clădirile scunde, înghesuite unele într-altele la marginea apei. Undeva, în sanctuarul abației stă fosta regină,

Elizabeth Woodville, soția legendar de frumoasă a regelui York, ascunzându-se de dușmanii ei și întrebându-se dacă-și va mai vedea vreodată soțul. E doborâtă și singură, iar eu sunt la înălțime. Mă întreb dacă ne urmărește de la acele ferestruici întunecate, dacă ochii ei sunt ațintiți chiar în clipa aceea asupra flămării mele. Mă înfior, de parcă aș simți o privire răuvoitoare asupra mea, dar mă scutur de acest gând. Sunt fiica aleasă a lui Dumnezeu, din casa aleasă de El. Dacă e după mine, ea n-are decât să rămână acolo până putrezește, cu tot cu frumoasele-i fete!

De la prova, fiul meu Henry se întoarce spre mine cu un surâs timid și-i spun:

— Fă-le cu mâna, fă cu mâna poporului tău! Oamenii se bucură să vadă că familia noastră e din nou la mare cinste, că e din nou la putere. Arată-le că te bucuri să fii aici!

El flutură ușor din mână, apoi se retrage în locul unde stau eu, sub baldachinul Stafford, cu trandafirul roșu de Lancaster brodat peste tot, și-mi spune sfios:

— Milady mamă, ai avut dreptate tot timpul. Trebuie să-ți cer iertare! N-am înțeles.

Îmi duc mâna la inimă, s-o simt cum bubuie.

— În legătură cu ce am avut dreptate?

— Suntem o familie măreață și regele Henric e adevăratul rege. Nu știam. Când îmi spuneai, nu înțelegeam. Dar acum înțeleg.

— Dumnezeu mă călăuzește, îi spun cu sinceritate. Privesc dincolo de zilele trecătoare, spre înțelepciunea Domnului. Te vei lăsa călăuzit de mine în viitor?

El îmi face o mică plecâciune solemnă și rostește ceremonios:

— Voi fi fiul și vasalul tău.

Întorc capul într-o parte, ca să nu-mi vadă triumful zugrăvit pe față. Regele Henric a câștigat Anglia, iar eu mi-am câștigat fiul. Are treisprezece ani și-mi jură credință! E al meu pe viață! Simțind cum mi se umplu ochii de lacrimi, spun încet: